

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže a soudkyní Mgr. Věry Jachurové a Mgr. Ing. Silvie Svobodové v právní věci

žalobkyně: **Protiproud s.r.o.**, IČO 01499220
se sídlem Opletalova 928/20, Praha 1 - Nové Město
zastoupena advokátem JUDr. Jindřichem Rajchlem
se sídlem Povltavská 829/36a, Praha 7

proti

žalovanému: **Ministerstvo obrany**
sídlem Tychonova 221/1, Praha 6 – Hradčany

o žalobě ze dne 24. 7. 2022 na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením žalovaného ve věci vydání nezákonného faktického pokynu k zablokování webové stránky www.protiproud.cz

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobkyni se vrací zaplacený soudní poplatek ve výši 2 000 Kč, který bude vyplacen z účtu Městského soudu v Praze do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám právního zástupce žalobkyně advokáta JUDr. Jindřicha Rajchla.
- IV. Soud vyzývá žalobkyni, aby ve lhůtě do tří dnů od doručení tohoto usnesení soudu písemně sdělila číslo účtu, na který jí má být zaslán soudní poplatek, popř. adresu, na kterou má být soudní poplatek poukázán poštovní poukázkou.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně jako provozovatelka webové stránky www.protiproud.cz podala u Městského soudu v Praze dne 24. 7. 2022 žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který spatřovala v tom, že Národní centrum kybernetických operací (dále jen „NCKO“) vydalo faktický pokyn ve formě dopisu ze dne 25. 2. 2022 (dále též jen „dopis ze dne 25. 2. 2022“) adresovaného soukromoprávními subjekty, ve kterém požadovalo technické znemožnění přístupu k navrženému seznamu webových stránek, mezi nimiž byla i webová stránka žalobkyně www.protiproud.cz.
2. Žalobkyně má za to, že tímto jednáním žalovaného došlo k porušení principu právního státu dle čl. 1 Ústavy České republiky, zákona č. 289/2005 Sb., o vojenském zpravodajství, dále k porušení základních zásad postupu správních orgánů podle správního řádu a základních práv žalobkyně a jejich členů a zaměstnanců, především pak svobody projevu a práva přijímat informace dle čl. 17 LZPS a čl. 10 EÚLP a svobody myšlení a vědeckého bádání dle čl. 15 LZPS. Nezákonnost žalobkyně spatřuje ve zjevné absenci zákonného zmocnění a přímé zkrácení na svých právech v tom, že byla omezena v možnosti svobodně šířit a publikovat svůj obsah na webové stránce www.protiproud.cz. V žalobě navrhl, aby soud rozhodl tak, že:

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Viterová

„I. Faktický pokyn ze dne 25. 2. 2022, vydaný žalovaným ve formě dopisu a adresovaný soukromoprávním subjektům, požadující technické znemožnění přístupu k žalovaným navrženému seznamu webových stránek, byl nezákonný.

II. Žalovaný je povinen zdržet se opakování zásahu.“

a zároveň aby přiznal žalobkyni právo na náhradu nákladů řízení.

3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl, aby soud žalobu pro nepřipustnost odmítl, případně aby ji zamítl, neshledá-li důvody pro její odmítnutí; odkázal přitom na usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 6. 2022, č. j. 14 A 39/2022-14. Předně namítl nedostatek aktivní legitimace žalobkyně k podání žaloby a její opožděnost. Podotkl, že k faktickému znemožnění přístupu k webům, které byly obsaženy v připojeném seznamu k dopisu, došlo na základě dobrovolného rozhodnutí členů sdružení NIX.CZ, nikoliv na základě nezákonného zásahu žalovaného. Ozřejmil, že Vojenské zpravodajství není oprávněno k vydání závazného faktického pokynu a nedisponuje žádným donucovacím či sankčním mechanismem, jímž by se vyhovění žádosti mohlo vymáhat.
4. Podle § 82 s. ř. s. *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*
5. Podle § 4 odst. 1 písm. c) s. ř. s. *soudy ve správním soudnictví rozhodují o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu.*
6. Podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. *nestanoví-li zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže soud o téže věci již rozhodl nebo o téže věci již řízení u soudu probíhá nebo nejsou-li splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat.*
7. Soud úvodem podotýká, že je mu z úřední činnosti známo, že v obdobné věci již rozhodoval, a to ve věcech vedených pod sp. zn. 14 A 39/2022 a sp. zn. 17 A 36/2022. Soud se tedy v první řadě i v nyní projednávané věci zabýval otázkou, zda jsou splněny zákonem stanovené podmínky pro to, aby se mohl žalobou zabývat věcně.
8. Co se týče aktivní legitimace žalobkyně, soud odkazuje na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2008, č. j. 8 Aps 6/2007-247, publ. pod č. 1773/2009 Sb. NSS, z něhož plyne, že aktivní legitimace v řízení o zásahové žalobě svědčí každému, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech zásahem správního orgánu. Určující skutečností pro vyslovení závěru o existenci aktivní legitimace na straně žalobkyně je tvrzení přímého zkrácení na právech zásahem správního orgánu, nikoli prokázání skutečnosti, že k přímému zásahu do práv žalobkyně skutečně došlo; to je již otázkou důvodnosti žaloby.
9. V rozsudku ze dne 21. 11. 2017, č. j. 7 As 155/2015–160 rozšířený senát Nejvyššího správního soudu uvedl, že pokud je zjevné a nepochybné, že jednání popsané v žalobě nemůže být vzhledem ke své povaze, povaze jeho původce či jiným okolnostem „zásahem“ ve smyslu legislativní zkratky v § 84 s. ř. s., i kdyby byla tvrzení žalobkyně pravdivá, musí být taková žaloba odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., jelikož chybí podmínka řízení spočívající v přípustitelném (plausibilním) tvrzení nezákonného zásahu. Odmítnout žalobu z uvedeného důvodu lze však jen tehdy, je-li nemožnost, aby v žalobě tvrzené jednání bylo nezákonným zásahem, zjevná a nepochybná. V tomto ohledu citovaný rozsudek překonal závěry vyslovené v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2008, č. j. 8 Aps 6/2007-247.
10. Zásahová žaloba chrání proti jakýmkoli aktům či úkonům veřejné správy směřujícím proti jednotlivci, které jsou způsobilé zasáhnout sféru jeho práv a povinností a které nejsou pouhými procesními úkony technicky zajišťujícími průběh řízení. Nemusí jít nutně o akty neformální povahy či jen o faktické úkony, nýbrž i o jakékoli jiné konání či opomenutí konat, nelze-li je podřadit pod pojem rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Aby tedy nějaký úkon mohl být pojmově

nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s., musí se jednat o individuální úkon veřejné moci, který je přímo namířen proti jednotlivci a přímo zasahuje do jeho veřejných subjektivních práv. Tyto podmínky však žalobkyní tvrzený zásah zjevně nesplňuje.

11. Soud je přesvědčen, že žalobkyní označený zásah nemůže být vůbec zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s., a to z toho důvodu, že jeho obsahem je pouze nezávazné doporučení, které adresát dopisu ze dne 25. 2. 2022 nemusel respektovat. Bylo jen na vůli správce domény CZ.NIC, zda „prosbu“ orgánů veřejné moci vyslyší či nikoli. NCKO totiž v textu dopisu ze dne 25. 2. 2022 nedal adresátovi závazný příkaz k provedení určitých úkonů, nýbrž ho pouze obecně informoval o nastalé situaci a požádal jej o provedení preventivních opatření, když výslovně uvedl: „*žádáme Vaším prostřednictvím jednotlivé sítě zapojené do neutrálního uzlu NIX.CZ o preventivní opatření, a to technické znemožnění přístupu k navrženým dezinformačním stránkám obsaženým v připojeném seznamu.*“ Povaze dopisu ze dne 25. 2. 2022 jako pouhého podnětu a nikoli závazného pokynu odpovídá také jeho zakončení slovy „*děkujeme a Vážíme si Vaší odvahy.*“ Výzva k odvaze zcela jistě nepředstavuje závazný pokyn či donucení, přičemž ani z jiných částí dopisu ze dne 25. 2. 2022 nevyplývá, že by žalovaný autoritativně, zejména pod hrozbou sankce, chtěl adresáta dopisu jakkoliv donutit ke splnění žádosti. Pro úplnost je třeba dodat, že závazný pokyn nelze nalézt ani v příloze k usnesení vlády č. 127/2022 ze dne 25. 2. 2022 označené jako „Prohlášení vlády k hybridnímu působení proti zájmům České republiky v souvislosti s agresí Ruské federace proti Ukrajině“, a to konkrétně v jeho bodě III. „*v)láda České republiky na základě dostupných informací a vzhledem k aktuálně probíhající agresí ozbrojených sil Ruské federace na území Ukrajiny proto vyzývá k přijetí potřebných kroků vedoucích ke zamezení šíření nepravdivých a zavádějících informací v kybernetickém prostoru, které slouží agresorovi k obelhávání obyvatelstva ČR, ve smyslu ospravedlnění a schvalování aktuální agrese vůči Ukrajině.*“ a též v bodě IV. „*v)láda České republiky vyzývá oprávněné osoby a osoby disponující technickými možnostmi, aby šíření cílených lží a dezinformací nepřiblíželi. Jedná se o informační válku, ve které musíme být odvážní a důsledně využít veškeré možnosti k tomu, abychom ji neprohráli. Historie nás totiž poučila, za jakou cenu bychom svoji zbabělost těžce vykoupili.*“ Slova jako „žádáme“ či „děkujeme“ nemění nic na tom, že text dopisu ze dne 25. 2. 2022 je toliko prosbou, žádostí, případně apelem k zamyslení nad tím, zda je namístě učinit navrhovaný krok (blokaci webových stránek), nikoliv závazným pokynem, jak se domnívá žalobkyně.
12. Na tomto místě považuje soud za vhodné dodat, že pouze za situace, kdy by orgány veřejné moci zavazovaly třetí osoby k určitému postupu, či by je varovaly před možnými negativními důsledky, by mohl dospět k závěru, že se jedná o akt veřejné správy, který je způsobilý zasáhnout sféru práv a povinností jednotlivce, resp. zasáhnout do veřejných subjektivních práv žalobkyně. Žádný takový úkon však orgány veřejné moci v posuzované věci neučinily.
13. Jak již soud uvedl shora, záleželo jen na vůli adresátů, zda žádosti formulované v dopise ze dne 25. 2. 2022 vyhoví či nikoliv, přičemž jejich případný negativní postoj by nebyl, resp. ani nemohl být ze strany žalovaného stížen jakoukoliv sankcí. Tuto skutečnost ostatně potvrzuje i faktické počínání členů sdružení NIX.CZ, kdy někteří v plném rozsahu žádosti nevyhověli či ji vůbec nevyslyšeli. V tomto konkrétním případě je třeba nahlížet na postup správce domény CZ.NIC toliko soukromoprávní optikou, neboť vztah mezi žalobkyní a poskytovatelem internetového připojení není podroben veřejnoprávní regulaci, a proto žalovaný nemohl přímo ani nepřímo zasahovat do tohoto ryze soukromoprávního (smluvního) vztahu. Řečeno jinak, žalobkyni nesvědčí veřejné subjektivní právo k tomu, aby mohla zveřejňovat určité informace na svých webových stránkách, nýbrž řešení takto nastolené (sporné) otázky spadá výlučně do oblasti soukromého práva, a to primárně v intencích (ne)plnění smluvních povinností. Pokud tedy žalobkyně nesouhlasila s postupem členů sdružení NIX.CZ, resp. správce domény CZ.NIC, měla možnost obrátit se na správce domény a požadovat vysvětlení, či se proti jeho jednání bránit pomocí prostředků soukromého práva.
14. V nyní projednávané věci tedy soud neshledal, že žalobkyní tvrzený zásah, tj. doporučení orgánů veřejné moci formulované v dopise ze dne 25. 2. 2022, byl zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s., neboť na první pohled je zjevné a nepochybné, že jednání popsané v žalobě nemůže být vzhledem ke své

povaze zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. Shora popsané jednání (rozhodnutí členů sdružení NIX.CZ) je tak plně přičitatelné správci domény CZ.NIC, který svým rozhodnutím a na základě své vlastní svobodné vůle, byť na základě žádosti žalovaného, zablokoval webovou stránku žalobkyně www.protiproud.cz.

15. Vzhledem k tomu, že žalobkyní napadené úkony nejsou zjevně pojmově podřaditelné pod zásah správního orgánu ve smyslu § 82 s. ř. s., nezbylo soudu než žalobu pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítnout.
16. Druhý výrok usnesení o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 3 věta první s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.
17. O vrácení soudního poplatku soud rozhodl ve třetím výroku usnesení podle § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut, soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek. Zároveň s tím soud čtvrtým výrokem usnesení vyzval žalobkyni ke sdělení čísla účtu, na něž bude zaplacený soudní poplatek vrácen, neboť k realizaci výroku o vrácení soudního poplatku soud potřebuje znát číslo účtu, na který má být soudní poplatek žalobkyni zaslán, popř. adresu, na kterou má být poplatek poukázán poštovní poukázkou.

Poučení:

Proti výroku IV. tohoto rozhodnutí není podle § 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s. kasační stížnost přípustná.

Proti výrokům I., II. a III. tohoto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 24. listopadu 2022

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Viterová